

Forslag

til

Lov om ændring af loven om oprettelse af „Statens almindelige videnskabsfond“.

Fremsat den 5. februar 1958 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

§ 1, stk. 2, i lov nr. 215 af 7. juni 1952 om oprettelse af „Statens almindelige videnskabsfond“ affattes således:

„På de årlige finanslove stilles et beløb af 2½ mill. kr. til rådighed for fondet. Hvad der af denne rådighedssum ikke måtte

blive brugt i det enkelte år, henlægges til senere anvendelse i samme øjemed.“

§ 2.

Denne lov har virkning fra den 1. april 1958.

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved oprettelsen af Statens almindelige videnskabsfond ved lov nr. 215 af 7. juni 1952 fastsattes fondets årlige rådighedssum til 2 mill. kr., jfr lovens § 1, stk. 2.

I det af undervisningsministeren stillede lovforslag, der lå til grund for loven, havde reglen i § 1, stk. 2, en fra den endelige affattelse noget afvigende udformning, men fikserede ligesom lovbestemmelsen den årlige rådighedssum til 2 mill. kr.

Bemærkningerne til lovforslaget indeholdt følgende udtalelse vedrørende § 1, stk. 2:

„Fastsættelsen af det heromhandlede fonds størrelse må efter sagens natur bero på et skøn. Når man i sine overvejelser er nået til at foreslå, at fondet kommer til at bestå af en kapital, der i årlig rente afkaster 2 mill. kr., kan det dog bemærkes, dels at der efter de foreliggende oplysninger er meget at indhente for en ophjælpning fra fondets side, derunder for veterinær- og jordbrugsvidenskabernes vedkommende, dels at videnskabens ønsker foreløbig samler sig om at få stillet et beløb på 2 500 000 kr. til rådighed, som den sum, der fuldt ud skulle kunne dække det årlige behov. Så længe der ikke er indhøstet nogen erfaring om fondets virksomhed, har man dog ikke ment at kunne strække sig så vidt. Også

det i lovforslaget nævnte beløb må betragtes — og vil fra videnskaberne side uden tvivl blive betragtet — som en meget anselig og velgørende hjælp, egnet til i vidt omfang at bringe forholdene for forskningen ud af det nuværende uføre.“

På grundlag af den virksomhed, som fondet har udøvet, siden det i 1952 trådte i funktion, kan det utvivlsomt også fastslås, at dets oprettelse på afgørende måde har bidraget til den fremhjelpling af dansk videnskabelig forskning, som var tilsigtet.

De løn- og prisstigninger, der har fundet sted siden 1952, har imidlertid tillige med andre forhold af speciel betydning for forskningsarbejdet nu medført, at det må anses for nødvendigt, at der sker en forøgelse af de midler, der står til fondets disposition, og fra fondets bestyrelse har undervisningsministeriet modtaget en indstilling om, at en sådan forøgelse må blive gennemført snarest muligt.

Det ved lovens vedtagelse gældende lønregulerende pristal (januar-pristallet 1952) var beregnet til 371, medens samme pristal i dag er steget til 431 (juli-pristallet 1957). Dette svarer til en stigning på ca. 16 pct., og en regulering af fondets rådighedssum på basis af den nævnte pristalsbevægelse ville være ensbetydende med en forhøjelse af rådighedssummen med ca. 325 000 kr.

75 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

En sådan forhøjelse vil imidlertid ikke være tilstrækkelig til at sikre, at fondet bevarer den betydning for dansk videnskab, som det i sine første år har haft.

Allerede ved oprettelsen af fondet kunne det forudses, at udviklingen inden for visse fagområder, særlig på naturvidenskabernes, lægevidenskabens og veterinær- og jordbrugsvidenskabernes felter, ville gøre det i stigende grad nødvendigt at tage forskningsopgaver op, hvis gennemførelse krævede stort og kostbart apparatur, og de senere år har i fuldt mål bekræftet rigtigheden af denne antagelse. Selv om der ikke i den forløbne tid var indtrådt prisstigninger, måtte der således — for at Danmark skulle kunne følge med i den videnskabelige ekspansion — stilles øgede midler til rådighed for forskningen på disse områder.

Det sidst anførte forhold gør sig naturligvis ikke så stærkt gældende inden for de humanistiske videnskaber. Men det bør understreges, at der også for disses vedkommende har givet sig et stærkt

behov til kende for en forøgelse af de til rådighed værende beløb. I de seneste år synes det endda, som om den humanistiske kommission i videre udstrækning end fondets andre kommissioner har været nødsaget til på grund af midlernes utilstrækkelighed at afslå ansøgninger, som det havde været overordentlig ønskeligt at kunne imødekomme. Fondets bestyrelse har i denne forbindelse stærkt fremhævet den vægt, man bør lægge på, at vort lands bestræbelser på i den kommende tid at fremme en nødvendig udvikling af naturvidenskaberne og og anvendte videnskaber, ikke kommer til at bervirke, at de humanistiske videnskaber lades i stikken.

Under henvisning til det foran anførte og i overensstemmelse med den af fondets bestyrelse afgivne indstilling stilles der herefter forslag om, at lov nr. 215 af 7. juni 1952 om oprettelse af „Statens almindelige videnskabsfond“ ændres således, at fondets årlige rådighedssum forhøjes fra 2 mill. kr. til 2,5 mill. kr.